

GEWIJZIGDE NOTITIE VOORNEMEN HERACLESS-GROEN STAAL

Historie

21-03-2023 Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal vastgesteld

07-11-2023 Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal gewijzigd en opnieuw vastgesteld

Provincie Noord-Holland

in afstemming met Tata Steel IJmuiden

Inhoud

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in deze Notitie Voornemen	3
1. Inleiding.....	5
Aanleiding: reductie van CO2 en een gezondere leefomgeving in de IJmond	5
Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap in transitie naar Groen Staal	6
Benodigde besluiten en toestemming uitvoering Heracless-Groen Staal	6
Doel van deze notitie	8
Leeswijzer	8
2. Nut en noodzaak	9
Nationaal belang	9
Provinciaal belang	9
Ambitie en doelstelling Tata Steel	10
Conclusie: Gezamenlijk maatschappelijk belang en urgentie.....	10
3. Nadere toelichting op het project Heracless-Groen Staal	11
Projectvoornemen Heracless-Groen Staal in vogelvlucht	11
De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal.....	11
Kaders en randvoorwaarden bij de opgave	12
Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel	13
Doorkijk realisatie project Heracless-Groen Staal	14
4. Procedures	16
De huidige ruimtelijke situatie (bestemmingsplannen).....	16
Benodigde procedures	16
Het projectbesluit.....	17
Vergunningverlening	20
Milieueffectrapport (MER).....	21
Toepassen Provinciale Coördinatie regeling: terugvaloptie	22
Conclusie	23
5. Verkenning en participatie.....	23
Bijlage 1: Introductie Direct Reduced Iron technologie als groene strategie voor staalproductie ...	24
Bijlage 2: Onderzoeken ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.....	27

Oplegger: Overzicht van wijzigingen in deze Notitie Voornemen

Op 21 maart 2023 is de Notitie Voornemen vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Nadien is de verkenningsfase met het daarbij behorende participatietraject gestart. Op basis van de participatie (tot heden) en voortschrijdend inzicht heeft Tata Steel de scope en het voornemen van het project Heracless-Groen Staal aangepast. Dit leidt tot wijzigingen in de Notitie Voornemen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen ten opzichte van de Notitie Voornemen weergegeven. Dit alles leidt tot de voorliggende Gewijzigde Notitie Voornemen.

Naar aanleiding van het gewijzigde voornemen vindt aanvullende participatie plaats. Deze participatie bouwt voort op de participatie die vanaf 21 maart 2023 heeft plaatsgevonden. Meer informatie daarover staat in het aangevulde participatieplan van Tata Steel.

Hoofdstuk	Paragraaf	Wijziging	Blz.
1	Tekstkader Gezondheid en gezondere leefomgeving	Een van de onderdelen uit de notitie voornemen is dat het project Heracless-Groen Staal een positieve impact heeft op de leefomgeving in de IJmond door verdere reductie van emissies. Meerdere vragen en zorgen gaan echter niet zo zeer over de reductie van emissies maar over (de gevolgen voor de) gezondheid. Om te verduidelijken hoe de verschillende begrippen gelezen en geïnterpreteerd moeten worden is het tekstkader 'Gezondheid en gezondere leefomgeving' opgenomen.	5
1	Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap naar Groen Staal	Heracless-Groen Staal leidt samen met het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 tot een afname van de CO ₂ -emmissies met ongeveer 5 megaton per jaar (dit is circa 20% van de doelstelling voor de Nederlandse Industrie als geheel). De CO ₂ -reductiedoelstelling voor de Nederlandse industrie is inmiddels aangescherpt waardoor 5 Mton CO ₂ -reductie als percentage van de nationale doelstelling voor de Nederlandse industrie is gewijzigd naar 20%.	6, 9
1	Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap naar Groen Staal (figuur 1)	De opgave voor het project Heracless-Groen Staal was: - 2 Direct Reduction Plants (DRP's) installaties worden gerealiseerd; - 3 Reducing Electrical Furnaces (REF's) installaties worden gerealiseerd; De opgave is gewijzigd naar: - 1 Direct Reduction Plants (DRP's) installatie wordt gerealiseerd; - 1 Electric Arc Furnace (EAF) installatie wordt gerealiseerd.	6, 11, 12, 13, 15, 24 (B1)
1	Tekstkader 'Expression of Principles en maatwerkafspraken'	In dit tekstkader zijn de ambities uit de Expression of Principles toegelicht. Daarnaast wordt het proces om te komen tot maatwerkafspraken benoemd (met mogelijke bovenwettelijke milieufspraken).	7
2	Tekstkader Roadmap Plus	In dit kader is de Roadmap Plus toegelicht. Hier is een aanvulling gedaan over het proces over mogelijke	10

		aanvullende bovenwettelijke milieuafspraken in het kader van de maatwerkafspraken.	
3	Projectvoornemen in vogelvlucht	Aan deze alinea is toegevoegd dat ten aanzien van de bestaande Oxygashouder-installatie en de afvoer van koel- en proceswater wordt bezien of er aanpassingen nodig zijn.	11
3	De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal	Aan de voorgenomen opgave van Tata Steel is toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> - Alle bijbehorende infrastructuur voor de goede werking van de DRP-EAF installatie wordt gerealiseerd (in een enkel geval mogelijk ook buiten het terrein van Tata Steel); - Daar waar nodig worden installaties binnen het Tata Steel terrein gesloopt danwel verplaatst die verband houden met het kunnen laten functioneren van de DRP-EAF installatie; 	11, 13
3	Figuur 3, Figuur 4	Met het gewijzigde voornemen is de ligging van het plangebied aangepast. Het gewijzigde plangebied is weergegeven in figuur 3 en figuur 4.	14, 16
4	Benodigde procedures (figuur 5: planning)	Vanwege aanpassingen in scope is de planning van Heracless-Groen Staal gewijzigd. Wijzigingen zijn weergegeven in figuur 5 en betreffen: <ul style="list-style-type: none"> - Aanvullende participatie en gewijzigde notitie voornemen in Q4 2023; - Publicatie NRD in Q1 2024; - Indienen eerste vergunningaanvragen, definitieve aanvraag projectbesluit en MER: Q4 2024 - Aanvullende onderdelen schuiven drie kwartalen door. 	16, 17, 20
4	Clustering vergunningaanvraag in 'mandjes'	Door gewijzigde aanpak voor de realisatie van Heracless Groen-Staal is de beoogde strategie van vergunningaanvraag in verschillende 'mandjes' ook gewijzigd. Dit om de verschillende realisatiefasen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Verdere uiteenzetting wordt gegeven in kader: Clustering vergunningaanvraag in 'mandjes': Meerdere vergunningaanvraagprocedures.	21
Bijlage 1	Technologische beschrijving DRP-EAF	De technologische beschrijving van de nieuw te bouwen installaties is aangepast naar de DRP-EAF configuratie.	24
Bijlage 2	Onderzoeken ministerie van Infrastructuur.	De status van de aanverwante onderzoeken vanuit ministerie IenW zijn geactualiseerd en de introductie van de expertgroep door het ministerie van IenW is toegevoegd	26
1-5	Ondergeschikte wijzigingen.	Op basis van deze tabel zijn binnen de kaders van wijzigingen ondergeschikte tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de Notitie Voornemen.	1 t/m 26

1. Inleiding

Aanleiding: reductie van CO₂ en een gezondere leefomgeving in de IJmond

De reductie van broeikasgassen is één van de belangrijkste prioriteiten en opgaven van onze tijd. In 2016 heeft de Europese Unie (EU) mede namens Nederland het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Doel van het akkoord is om de opwarming van de aarde te beperken. Om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen zijn afspraken in Europa gemaakt.

De EU-lidstaten hebben met elkaar afgesproken dat de EU in 2030 minimaal 55% minder moet uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 wil de EU klimaatneutraal zijn. Nederland heeft deze doelstellingen omarmd (Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' 15 december 2021) en staat daarmee voor een grote opgave voor CO₂-reductie, energietransitie en verduurzaming.

De provincie Noord-Holland (hierna: de provincie) vindt het belangrijk om te werken aan een veilige en gezondere leefomgeving in de regio IJmond. Het is daarvoor belangrijk om de effecten van Tata Steel IJmuiden (hierna: Tata Steel) op de leefomgeving zoveel mogelijk te verminderen. Door emissies naar lucht, water, bodem en van geluid te reduceren. Tata Steel is met het project Heracless-Groen Staal voornemens in te zetten op CO₂-reductie, energietransitie, verduurzaming en een gezondere leefomgeving.

Gezondheid en gezondere leefomgeving

De gezondheid van mensen wordt bepaald door een veelheid aan factoren: Erfelijke aanleg, leefstijl en door omgevingsfactoren, waaronder de leefomgeving. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving waar bewoners zich prettig voelen, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de negatieve invloed van milieufactoren zo klein mogelijk is.

Het project Heracless-Groen Staal is belangrijk voor een gezondere leefomgeving in de regio IJmond. Met “gezondere leefomgeving” wordt in de gepubliceerde stukken over Heracless-Groen Staal bedoeld dat door het project Heracless-Groen Staal de invloed van Tata Steel op de leefomgeving minder wordt op het gebied van de volgende (gezondheids)aspecten:

- Fijnstof
- Stikstofdioxiden (NO_x)
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (waaronder PAK en zware metalen)
- Hinder (grofstof, geur, geluid, licht)
- Omgevingsveiligheid

Om te kunnen zeggen dat de leefomgeving gezonder wordt moet door Heracless-Groen Staal het effect vanuit Tata Steel op deze aspecten verminderen. Het is mogelijk dat niet op ieder individueel aspect een vermindering plaatsvindt. Ook in dat geval kan er nog steeds sprake van een gezondere leefomgeving, omdat het gaat om het totale effect op de leefomgeving. Het MER moet inzicht geven in de emissiereductie op deze aspecten, die wordt beoordeeld door de Omgevingsdienst NZKG en de commissie m.e.r.

Voor de industrie in Nederland liggen er grote kansen en uitdagingen op het vlak van CO₂-reductie, energietransitie en verduurzaming. De Expression of Principles van 15 juli 2022¹ is een gezamenlijke uitdrukking van het belang dat Tata Steel en de overheden (de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) en van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) en de provincie) toekennen

¹ Brief “Afspraken met Tata Steel Nederland over CO₂-reductie en verbetering leefomgeving”, Kamerstuk 32813 nr. 1082

aan een meer duurzame en schone productie van staal in Nederland. Verder onderschrijft het ministerie van EZK de maatschappelijke relevantie van het staalbedrijf op het gebied van milieu, innovatie, klimaat en werkgelegenheid².

Project Heracless-Groen Staal 2030: de eerste stap in transitie naar Groen Staal

Tata Steel heeft zich ten doel gesteld in 2045 CO₂-neutraal te zijn en is voornemens in te zetten op productie van staal op basis van eerst aardgas en in een latere fase, zodra dit beschikbaar is, ook op basis van waterstof. Deze technologie in combinatie met elektrische ruwijzerovens wordt Groen Staal genoemd en is minder belastend voor de omgeving. Met Groen Staal wordt het proces van staalproductie middels kolen (kooks) vervangen.

De eerste stap naar Groen Staal wordt Heracless-Groen Staal genoemd. Heracless-Groen Staal leidt samen met het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 tot een afname van de CO₂-emissies met ongeveer 5 megaton per jaar (dit is circa 20% van de doelstelling voor de Nederlandse Industrie als geheel). En tot een afname van andere emissies zoals van fijnstof en PAK's. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving.

Gefaseerde transitie naar groen staal

Figuur 1. Schematisch overzicht stappenplan van Tata Steel om te komen tot groene staalproductie, met daarin als eerste stap voor 2030 de realisatie van het Heracless-Groen Staal project.

Benodigde besluiten en toestemming uitvoering Heracless-Groen Staal

Voordat Project Heracless-Groen Staal kan worden uitgevoerd, zijn vergunningen, een projectbesluit en een Milieueffectrapportage (MER) nodig. Volgens de huidige planning verwacht Tata Steel de eerste vergunningen eind 2024 aan te vragen. De Omgevingswet zal op 1 januari 2024 in werking treden. De besluitvorming over Heracless-Groen Staal zal onder de Omgevingswet in procedure worden gebracht waarbij gebruik wordt gemaakt van het instrument projectbesluit. Met dit project wordt gewerkt in de geest van de Omgevingswet.

Voor de vergunningen die benodigd zijn voor het project is Tata Steel initiatiefnemer en aanvrager. De provincie neemt hierbij de coördinatie van de vergunningverlening ter hand. De coördinatie zorgt ervoor dat alle procedures op elkaar worden afgestemd. Ook met andere bevoegde gezagen, zoals voor de waterlozingsvergunningen die worden afgegeven door Rijkswaterstaat. Dit heeft als voordeel dat ook participatie, zienswijzen en eventueel beroep tegen verschillende bij elkaar horende besluiten gelijktijdig en gecombineerd kunnen plaatsvinden.

² Pagina 8 "Zomerbrief Maatwerk", 8 juli 2022, Kamerstuk 29826 nr. 148

Expression of Principles en maatwerkafspraken

In de “Herziene Expression of Principles Tata Steel Nederland”, die op 15 juli 2022 is ondertekend door de Minister van EZK, de Staatssecretaris van IenW, de provincie en Tata Steel, hebben partijen de nationale doelstellingen onderschreven.

In de overeengekomen Expression of Principles spreekt Tata Steel de ambitie uit om een CO₂-reductie te bewerkstelligen van 5 Mton (megaton) per jaar in 2030 en te onderzoeken of deze ambitie verder aangescherpt kan worden. De reductie van 5 Mton is een ambitieuze stap, die verder gaat dan het proportionele deel van de uitstoot van Tata Steel onder de in het coalitieakkoord aangescherpte CO₂-heffing. Hiermee levert Tata Steel een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de klimaatambities uit het coalitieakkoord.

Verder zijn in de Expression of Principles aanvullende ambities opgenomen over het verminderen van de impact van Tata Steel op de leefomgeving. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het gezonder maken van de IJmond. Daarnaast is vastgelegd om in een planning de tijdstippen en voorwaarden voor de uitfasering van bestaande installaties op te nemen in een zogenoemde “maatwerkovereenkomst”. Tenslotte zijn een aantal zaken opgenomen die relevant zijn voor de overgang naar het nieuwe productieproces. Zo streeft Tata Steel daarbij naar minimalisatie van de emissies tijdens de bouw- en ingebruikname van de nieuwe installaties. Daarnaast wordt door alle partijen het belang van een goede dialoog met omwonenden en transparante communicatie benadrukt.

Maatwerkafspraken

In het Coalitieakkoord “Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst” (15 december 2021) is een nieuwe aanpak aangekondigd om de verduurzaming van de industrie verder te versnellen: het Kabinet biedt de 10 tot 20 grootste industriële uitstoters in Nederland de mogelijkheid van de zogenaamde maatwerkeraanpak. Doel van deze aanpak is het op maat aanbieden van ondersteuning voor verduurzaming in Nederland en afspraken te maken om sneller extra CO₂-reductie te realiseren. Naast afspraken over de CO₂-reductie kunnen ook afspraken worden gemaakt over stikstofreductie en de verbetering van de leefomgeving. Tata Steel is één van deze bedrijven. In het proces om te komen tot maatwerkafspraken is de Expression of Principles de eerste stap geweest. Vanuit de maatwerkeraanpak van het Rijk wordt ook met Tata Steel gesproken over mogelijke bovenwettelijke milieumaatregelen. Toekomstige aanvullende milieumaatregelen die hieruit voort kunnen komen volgen een apart proces en maken geen onderdeel uit van voorliggende projectprocedure Heraclass-Groen Staal. Meer informatie over de maatwerkeraanpak is te vinden in de brief “Voortgang Maatwerkafspraken” van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 27 september 2023.

Doel van deze notitie

De publicatie van de oorspronkelijke Notitie Voornemen van 21 maart 2023 was de eerste stap in de procedure om te komen tot vaststelling van een projectbesluit en de andere benodigde besluiten. Nadien is de verkenningsfase met het daarbij behorende participatietraject gestart. Op basis van de participatie (tot heden) en voortschrijdend inzicht heeft Tata Steel de scope en het voornemen van het project Heracless-Groen Staal aangepast. Dit leidt tot wijzigingen in de Notitie Voornemen. Met deze Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal maken initiatiefnemer Tata Steel en het coördinerend bevoegd gezag, Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland (hierna: Gedeputeerde Staten), het gewijzigde voornemen Heracless-Groen Staal bekend. Naar aanleiding van het gewijzigde voornemen vindt aanvullende participatie plaats. Deze participatie bouwt voort op de participatie die eerder heeft plaatsgevonden. Meer informatie daarover staat in het aangevulde participatieplan.

Samenhangende documenten start projectprocedure Heracless-Groen Staal

Het voorliggend document is onderdeel van vier documenten die samen de start vormen van de projectprocedure en in samenhang met elkaar gelezen moeten worden. Dit betreft de volgende documenten:

1. *Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie (KVVP)*
In dit document wordt een korte kennisgeving gegeven over het voornemen Heracless-Groen Staal en over de participatie.
2. ***Notitie Voornemen Heracless–Groen Staal***
Deze notitie beschrijft wat het voornemen van het project Heracless-Groen Staal precies inhoudt, waarom het project belangrijk is en wat de benodigde procedures zijn.
3. *Participatieplan Heracless–Groen Staal*
In het participatieplan staat hoe Tata Steel omgeving en belanghebbenden betreft bij het project Heracless-Groen Staal en hoe, waar en wanneer u kunt participeren.
4. *Werkwijze participatie projectbesluit Heracless–Groen Staal*
In dit document staat in detail wat de rolverdeling is tussen de provincie Noord-Holland en Tata Steel bij de participatie en hoe de provincie Noord-Holland haar rol hierbij invult.

Leeswijzer

Deze notitie beschrijft de plannen en opgave van het project en vormt het startpunt van de benodigde procedures voor het project en de participatie.

- In hoofdstuk 2 wordt nut en noodzaak van het project nader toegelicht.
- In hoofdstuk 3 is het projectvoornemen Heracless-Groen Staal verder toegelicht.
- Hoofdstuk 4 geeft weer welke procedures en de daarbij behorende stappen moeten worden doorlopen.
- In hoofdstuk 5 wordt een doorkijk naar de participatie gegeven.

2. Nut en noodzaak

Voor het project Heracless-Groen Staal is het voornemen gebruik te maken van het projectbesluit (dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4). Er zijn voorwaarden verbonden aan het gebruik van dit instrument. Onderdeel van deze voorwaarden is dat het project Heracless-Groen Staal voldoet aan doelstellingen van het provinciale beleid en publieke belangen dient.³ Dit is in dit hoofdstuk uitgewerkt onder “provinciaal belang”. In dit hoofdstuk is daarnaast opgenomen wat de belangen zijn voor Heracless-Groen Staal vanuit het nationale perspectief en vanuit het perspectief van Tata Steel.

Nationaal belang

Klimaatakkoord 2030

Nederland wil de CO₂-uitstoot in 2030 met minimaal 55 procent verminderen en in 2050 CO₂-neutraal zijn. Tata Steel wil met het project Heracless-Groen Staal haar jaarlijkse CO₂-emissies in 2030 met ongeveer 5 megaton verminderen. Dit is circa 20% van de doelstelling van de Nederlandse Industrie als geheel.

Nationaal Waterstof Programma en Cluster Energiestrategie

Project Heracless-Groen Staal is als eerste onderdeel van het grotere plan Groen Staal een belangrijk vliegwiel voor de verdere verduurzaming van het Noordzeekanaal gebied (NZKG-gebied). Een grote en stabiele vraag naar waterstof van Tata Steel maakt de productie van waterstof aantrekkelijk en helpt om de daarvoor benodigde infrastructuur rendabel te maken. Andere partijen in het NZKG-gebied kunnen daar vervolgens ook van profiteren. Dit sluit aan bij onder andere de Cluster Energiestrategie (CES) 2.0 Noordzeekanaalgebied en het Nationaal Waterstof Programma (NWP). Heracless-Groen Staal en de route naar groen staal van Tata Steel zijn zelf ook onderdeel van de CES Noordzeekanaalgebied.

Leefomgeving en gezondheid omwonenden

In de kamerbrief “Maatwerk aanpak verduurzaming industrie”⁴ is benadrukt dat inspanningen van de overheid in het faciliteren van de transitie van de industrie niet alleen afhankelijk zijn van de bijdrage die bedrijven doen aan de CO₂-reductie, maar ook aan aanverwante beleidsdoelen. Dit betreft onder meer de verbetering van de leefomgeving en gezondheid van omwonenden.

Provinciaal belang

Omgevingsvisie NH2050: CO₂-reductie

In de Omgevingsvisie NH2050 is de ambitie vastgelegd om in 2050 een klimaatneutrale en volledig circulaire provincie te zijn. Dit is in lijn met de nationale doelstellingen en het Klimaatakkoord voor 2030. In de Omgevingsvisie NH2050 is verder voor het Noordzeekanaalgebied opgenomen dat de energietransitie, waar Heracless-Groen Staal een onderdeel van is, een leidend ruimtelijk principe is. Het Project Heracless-Groen Staal past binnen de doelstellingen van de Omgevingsvisie NH2050 van de provincie Noord-Holland en de daarin gestelde opgaven voor CO₂-reductie.

Gezondere leefomgeving in de IJmond

De huidige staalproductie op basis van kolen die bij Tata Steel wordt toegepast, leidt tot emissies van (fijn)stof, geur, geluid en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De nieuwe fabrieken die middels het project Heracless-Groen Staal gerealiseerd worden stoten minder schadelijke stoffen uit dan de huidige fabrieken die op basis van kolen (kooks) staal produceren. De Kooks- en gasfabriek 2 en Hoogoven 7 worden met het project Heracless-Groen Staal uit bedrijf genomen. De nieuwe installaties van Heracless-Groen Staal zullen aan de meeste recente milieunormen moeten voldoen.

³ In een brief van 14 december 2022 (“Inzet provinciaal instrumentarium verduurzaming Tata Steel”) heeft Gedeputeerde Staten van Noord-Holland al verklaard dat met het project Heracless-Groen Staal als onderdeel van Groen Staal een publiek en provinciaal belang dient.

⁴ “Zomerbrief Maatwerk”, 8 juli 2022, Kamerstuk 29826 nr. 148

Met het project Heracless-Groen Staal - en de algehele transitie naar groen staal - wordt een belangrijke stap gezet in een traject dat bijdraagt aan de verdere reductie van emissies naar de omgeving van Tata Steel. Daarmee past dit project bij de opgave van de provincie Noord-Holland om te zorgen voor een gezondere leefomgeving in de IJmond, zoals onder meer neergelegd in het Programma Tata Steel 2020-2050: *samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond* en in het Programma Gezonde Leefomgeving.

Economisch belang & werkgelegenheid

Tata Steel is belangrijk voor de economie in de regio en in heel Nederland. Veel bedrijven zijn afhankelijk van- of verbonden aan Tata Steel; zoals klanten verder in de keten in Europa. Daarnaast is Tata Steel nauw verbonden met technisch onderwijs, technische universiteiten en ook het mbo-onderwijs (bijvoorbeeld Techport met een eigen Tata Steel Academy op mbo 3- en 4-niveau).

Ambitie en doelstelling Tata Steel

Tata Steel ziet Groen Staal als het staal van de toekomst: voor duurzaam bouwen, duurzaam vervoer, duurzame energieopwekking en in duurzame producten waarmee we ons iedere dag omringen. Bij Tata Steel vindt 90% van de huidige CO₂-emissies plaats bij de productie van ruwijzer in de hoogovens. De CO₂-emissies bij het staalproces van Tata Steel bedragen circa 6 Mton per jaar. Daarnaast worden restgassen afgevoerd naar de nabijgelegen energiecentrales van Vattenfall, voor de productie van elektriciteit voor het staalproces. De Vattenfall centrales produceren circa 6 Mton CO₂ per jaar. De totale CO₂-emissies die vrijkomen bij de staalproductie bedragen circa 12 Mton CO₂ per jaar.

Tata Steel is met de transitie naar Groen Staal een van de staalbedrijven in Europa die afscheid neemt van staalproductie met behulp van kolen. Schoon, groen en circulair zijn de doelstellingen van Tata Steel. Niet alleen op langere termijn met het project Heracless-Groen Staal maar ook nu met Roadmap Plus. De ambitie voor 'schoon' wordt nader uiteengezet in het korte termijn maatregelenpakket van de Roadmap Plus (zie voor toelichting onderstaande tekstblok). Deze notitie gaat verder over de inzet van Tata Steel op de ambities groen en schoon voor de langere termijn met het project Heracless-Groen Staal.

Roadmap Plus

Het project Heracless-Groen Staal is gericht op de middellange termijn (tot 2030). De volledige transitie naar Groen Staal op de lange termijn (volgende fase rond 2035-'37, daarna richting CO₂-neutraal in 2045). Op korte termijn heeft Tata Steel zich ook gecommitteerd aan het verminderen van de impact van de huidige activiteiten op de directe omgeving.

De belangrijkste maatregelen voor vermindering van uitstoot op de korte termijn zijn beschreven in de Roadmap Plus. De Roadmap Plus bevat een verzameling van maatregelen gericht op de reductie van geluid, geur, ZZS, (fijn)stof en licht in de leefomgeving. De hierin beschreven maatregelen worden naar verwachting voor 2025 gerealiseerd. Dit volgt een apart proces en maakt geen onderdeel uit van het project Heracless-Groen Staal. Vanuit de maatwerkaanpak van het Rijk wordt ook met Tata Steel gesproken over mogelijke bovenwettelijke milieumaatregelen in aanvulling op de Roadmap Plus. Toekomstige aanvullende milieumaatregelen die hieruit voort kunnen komen volgen ook een apart proces en maken geen onderdeel uit van voorliggende projectprocedure voor Heracless-Groen Staal.

Conclusie: Gezamenlijk maatschappelijk belang en urgentie

Met het project Heracless-Groen Staal wordt ingezet op energietransitie en reductie van CO₂ en het project draagt bij aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Een toekomstbestendig, schoon en duurzaam staalbedrijf Tata Steel in de IJmond leidt tot een betere concurrentiepositie en behoud van werkgelegenheid. Dit is in lijn met nationale en provinciale doelstellingen en met de ambitie en doelstelling van Tata Steel. Met het project Heracless-Groen Staal wordt ingezet op belangrijke en urgente maatschappelijke doelstellingen. De provincie Noord-Holland is daarom voornemens om het project Heracless-Groen Staal door een projectbesluit mogelijk te maken.

3. Nadere toelichting op het project Heracless-Groen Staal

Projectvoornemen Heracless-Groen Staal in vogelvlucht

Heracless-Groen Staal in vogelvlucht, wat houdt het project in?

Voor de nieuwe staalproductie met Heracless-Groen Staal wordt één Direct Reduction Plant (DRP) installatie en één Electric Arc Furnace (EAF) installatie gerealiseerd (samen genoemd: DRP-EAF). De DRP produceert ruwijzer wat in de bestaande Oxystaalafabriek verder behandeld kan worden. Het ruwijzer kan tevens geleverd worden aan de EAF, waarin ook schroot wordt verwerkt. Hiermee wordt staal geproduceerd. Wat de DRP en EAF installaties precies doen en hoe ze werken wordt toegelicht in bijlage 1.

De installaties vergen aanpassingen aan het Tata Steel terrein en de huidige procesvoering. Er komen nieuwe leidingen voor de aanvoer van aardgas en waterstof. Andere leidingen, wegen en spoorlijnen worden aangepast. Mogelijk zal de huidige Oxygashouder-installatie moeten worden aangepast of verplaatst. Ook voor de afvoer van koel- en proceswater wordt bezien of er aanpassingen nodig zijn. Dit leidt tot meerdere aanpassingen in de procesketen van Tata Steel. Ook de aanvoer van bouw materiaal voor de installaties zal leiden tot aanpassingen op het Tata Steel terrein. De nieuwe installaties zullen naar verwachting voor 2030 operationeel zijn en dan worden Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 uit bedrijf genomen.

De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal

De belangrijkste maatschappelijke doelen van het project Heracless-Groen Staal zijn CO₂-reductie en bijdragen aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. De voorgenomen opgave van Tata Steel is het realiseren van het project Heracless-Groen Staal. Dit betreft concreet dat voor 2030 op het terrein van Tata Steel:

- 1 Direct Reduction Plant (DRP) installatie wordt gerealiseerd;
- 1 Electric Arc Furnace (EAF) installatie wordt gerealiseerd;
- Alle bijbehorende infrastructuur voor de goede werking van de DRP-EAF installatie wordt gerealiseerd (in een enkel geval mogelijk ook buiten het terrein van Tata Steel);
- Daar waar nodig worden installaties binnen het Tata Steel terrein gesloopt danwel verplaatst die verband houden met het kunnen laten functioneren van de DRP-EAF installatie;
- Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 worden uit bedrijf genomen⁵.

De opgave als startpunt van de participatie

De opgave zoals hierboven geformuleerd onder “**De opgave: Realisatie van Heracless-Groen Staal**” is een belangrijk onderdeel van de notitie voornemen. In het kader van de participatie bij het projectbesluit mag iedereen oplossingen aandragen voor de geformuleerde opgave. De opgave is daarmee het inhoudelijke startpunt van de participatie van het projectbesluit. Oplossingen voor de opgave dienen te passen binnen de geformuleerde kaders en randvoorwaarden.

⁵ Hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 worden in een later stadium ook gesloopt. Daar wordt een apart vergunningetraject voor doorlopen, dit is geen onderdeel van het projectbesluit en de vergunningen die met het projectbesluit worden gecoördineerd.

Kaders en randvoorwaarden bij de opgave

De kaders en randvoorwaarden bij de opgave zijn bedoeld om aan te geven waarbinnen “oplossingen voor de opgave” die in het kader van de participatie naar voren worden gebracht moeten voldoen.

De kaders en randvoorwaarden bij oplossingen voor de realisatie van de opgave zijn:

- Een reductie van circa 5 megaton CO₂-emissie per jaar;
- Een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een verdere reductie van de emissies van onder meer (fijn)stof, PAK's, stikstof, geur en ZZS;
- In lijn met de Omgevingsvisie NH 2050, het programma Tata Steel 2020 – 2050: *Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond* en de intenties uit de Expression of Principles van juli 2022;
- Het project moet vóór 2030 gerealiseerd en in gebruik genomen;
- Het blijft voor Tata Steel mogelijk op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze kwalitatief hoogwaardig staal te produceren;
- De al vergunde productiecapaciteit (8 miljoen ton staal per jaar) van Tata Steel wordt niet gewijzigd en de kwaliteit van de producten blijft gewaarborgd.
- Past binnen de geldende wet-/regelgeving en beleidskaders;
- Is technisch uitvoerbaar en geografisch passend binnen het terrein van Tata Steel in IJmuiden (zoals uitgewerkt in de paragraaf 'Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel');
- De oplossing biedt de mogelijkheid om eerst op aardgas en later op basis van waterstof ruwijzer te maken.

Waterstof en aardgas

Tata Steel zet in eerste instantie in op het betrekken van waterstof uit het “Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied”⁶. Verwacht wordt dat bij de start van de DRP-EAF installaties nog onvoldoende waterstof beschikbaar is in het netwerk. Om toch zo snel mogelijk de DRP-EAF installaties werkend te hebben wordt gestart met gebruik van aardgas.

Zodra voldoende waterstof beschikbaar komt (het is in de eerste plaats aan Tata Steel om te zorgen voor de beschikbaarheid van waterstof), wordt dit toegepast in het productieproces. De installaties worden zo ontworpen dat ze geleidelijk kunnen overschakelen op een mix van waterstof en aardgas, in verschillende mengverhoudingen. Zo kan in de toekomst flexibel worden omgegaan met de hoeveelheid waterstof en aardgas, mede gebaseerd op beschikbaarheid⁷.

Voor de langere termijn wordt door Tata Steel onderzocht of ook productie van waterstof op of in de nabijheid van het terrein van Tata Steel mogelijk is. Waterstofproductie op het terrein van Tata Steel maakt geen onderdeel uit van dit voornemen Heracless-Groen Staal en deze procedure voor het projectbesluit (projectprocedure).

CO₂ afvang en afvoer: toekomstige afhankelijkheden

Integraal onderdeel van de te realiseren fabrieken met Heracless-Groen Staal is een installatie waarmee CO₂ wordt afgevangen. Als de beschikbaarheid van waterstof onvoldoende is bij het in bedrijf nemen van de nieuwe fabrieken, zal aardgas worden gebruikt in het productieproces. Dit gaat gepaard met meer CO₂ dan in het geval de fabrieken hoofdzakelijk op waterstof kunnen draaien.

Afhankelijk van de mate en duur waarin aardgas moet worden gebruikt is het noodzakelijk om de afgevangen CO₂ geschikt te maken voor opslag om daarmee aan de CO₂ doelstellingen te voldoen. De voorziening om CO₂ af te vangen en geschikt te maken voor opslag en die mogelijk als variant in Heracless-Groen Staal project een rol speelt, betreft een stroom van circa 700 Kton CO₂ (minder dan 10% van de huidige CO₂ uitstoot)⁸.

⁶ Zie ook: Project Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied – Voornemen en voorstel voor Participatie, 9 september 2022

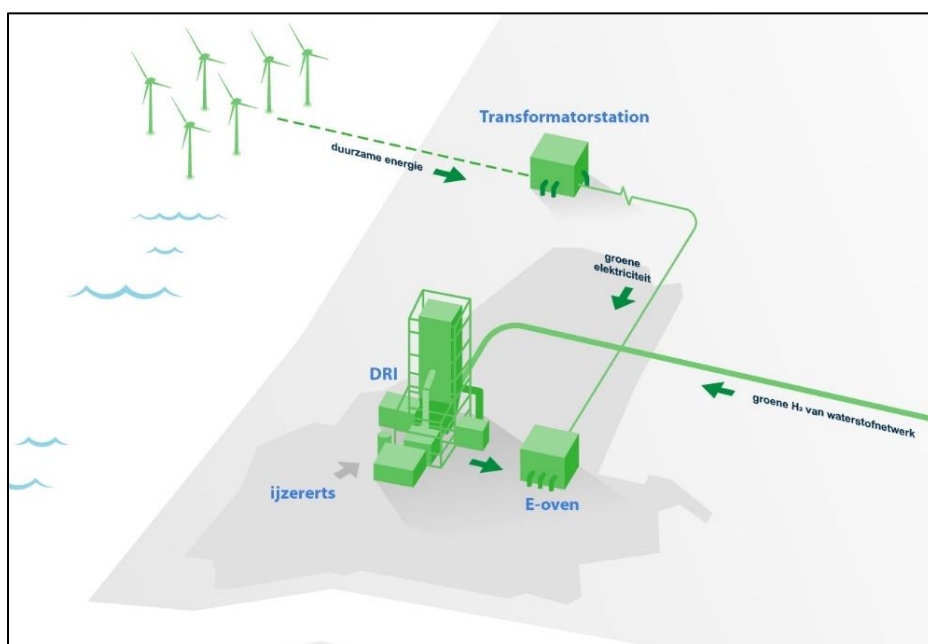
⁷ In de installaties zal (waarschijnlijk) altijd een beperkt aandeel aardgas nodig blijven.

⁸ Dit betreft dus een kleine afvanginstallatie en geen grootschalige afvang die nodig zou zijn voor het huidige productieproces.

Als blijkt dat CO₂-afvang en -transport/afvoer leidt tot noodzakelijke aanpassingen in de omgevingsplannen, zullen deze in het projectbesluit worden meegenomen. Als blijkt dat er vergunningen nodig zijn worden deze aangevraagd. Dit wordt naar verwachting in de loop van 2024 duidelijk als bekend is hoe Tata Steel invulling beoogt te geven aan de waterstofvraag en hoe de waterstofvoorziening in Nederland eruit zal komen te zien en de ruimtelijke- en milieu-impact van CO₂-transport/afvoer inzichtelijk zijn gemaakt.

Hoofdinfrastructuur voor kabels en leidingen

Het projectbesluit is gericht op het mogelijk maken van het project Heracless-Groen Staal. Met de komst van de nieuwe installaties zal de vraag naar energie toenemen. Dit kan zijn aardgas, elektriciteit en in een latere fase ook waterstof. Het aanleggen van hoofdinfrastructuur (mede ten behoeve van Heracless-Groen Staal) buiten het bedrijventerrein van Tata Steel is geen onderdeel van het projectbesluit Heracless-Groen Staal.

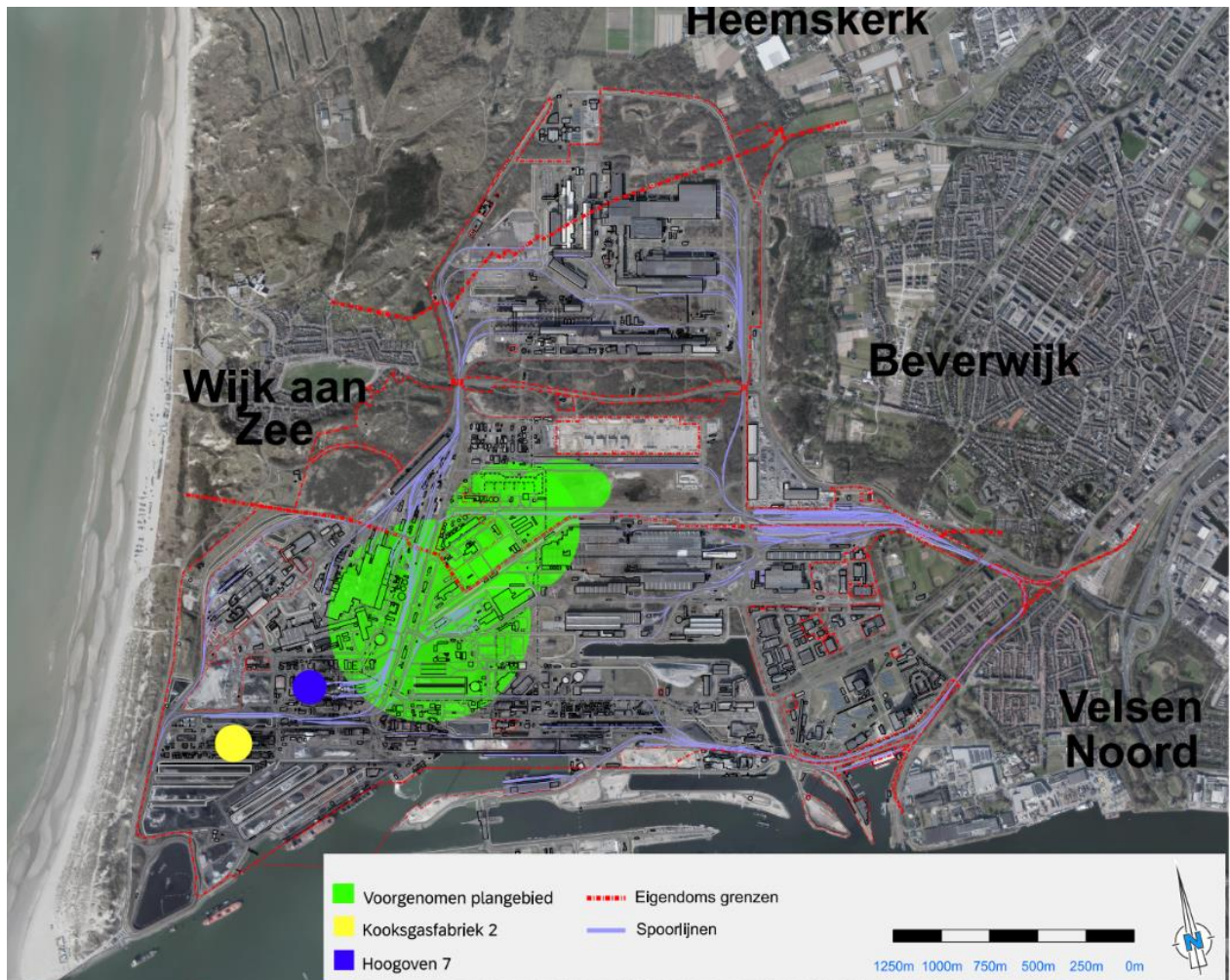
Figuur 2: Schematische weergave productiewijze op basis van duurzame energiebronnen

Plangebied: bedrijventerrein Tata Steel

In onderstaande figuur 3 is het plangebied aangegeven van het projectbesluit Heracless-Groen Staal. Binnen dit gebied is Tata Steel voornemens om de installaties van Heracless-Groen Staal te realiseren. Zaken als leidingen en infrastructuur die onderdeel zijn van de opgave zullen deels ook buiten dit plangebied (en in een enkel geval mogelijk ook buiten het bedrijventerrein) worden gerealiseerd. De uitgangspunten die zijn gebruikt bij het selecteren van dit plangebied zijn (in willekeurige volgorde):

1. Het moet technisch mogelijk zijn de nieuwe fabrieken op de locatie goed te gebruiken aansluitend op de operatie van de andere fabrieken van Tata Steel. Dit vanwege de ligging van de Oxystaal fabriek die zal worden gevoed met ruwijzer uit de DRP-EAF;
2. Milieuaspecten (waaronder ZZS, geluid, geur, stof en NOx) en zichtlijnen zijn leidende principes;
3. Aansluitingen op het railnetwerk moeten mogelijk zijn;
4. Waterstof-connectie moet realiseerbaar zijn;
5. Aansluitingen voor energiemoeten kunnen worden aangelegd;
6. De locatie moet de juiste afmeting hebben voor de nieuwe fabrieken;
7. Het moet mogelijk zijn een tijdelijke opslag voor bouwmaterialen te creëren tijdens de bouw van de installaties;

8. De kosten moeten niet onevenredig hoog zijn ten opzichte van andere locaties, behalve als dit vanuit milieuoogpunt noodzakelijk is;
9. Transitiefase zo kort mogelijk.

Figuur 3: Plangebied voor de nieuwe DRP en EAF installaties Heracless- Groen Staal op het Tata Steel terrein

Doorkijk realisatie project Heracless-Groen Staal

Voordat de nieuwe installaties in gebruik genomen kunnen worden, moet er het nodige worden gedaan. We onderscheiden daarin vier fasen:

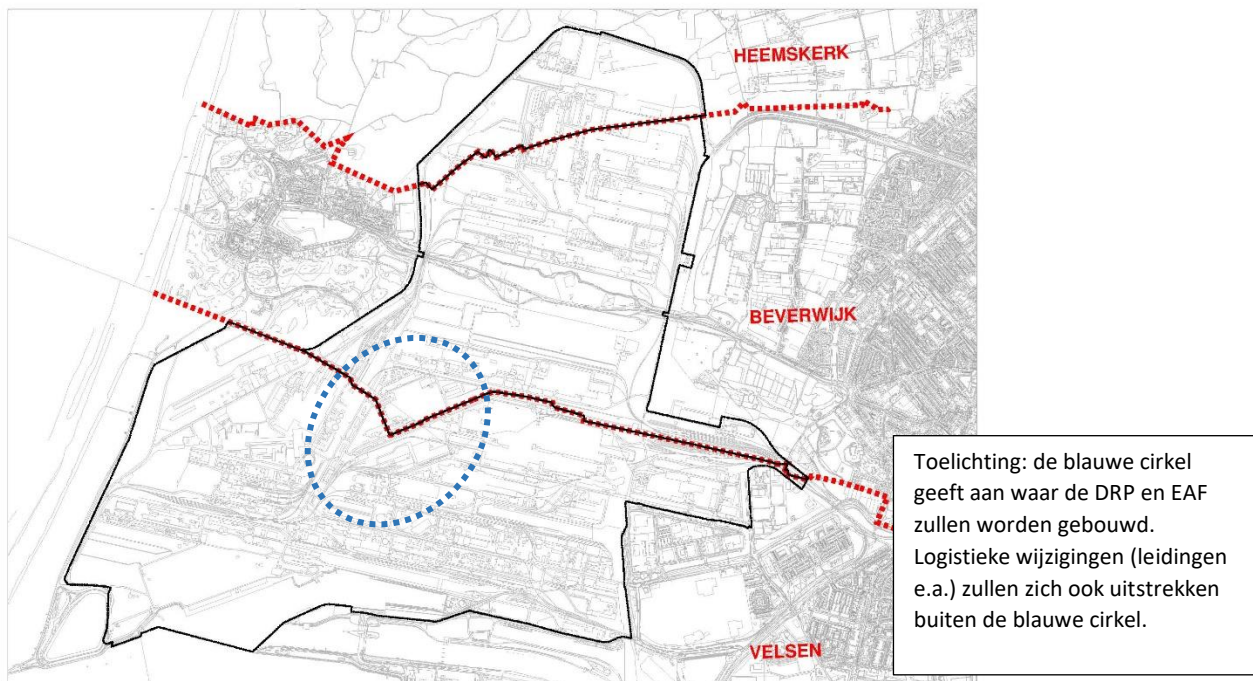
Fase:	Toelichting
Bouwrijp maken voor 2025	Voor de bouwfase start Tata Steel met de voorbereidingen voor de bouw, door het bouwrijp maken van het terrein. Bouwrijp maken betekent dat het terrein klaar gemaakt wordt voor de bouw. Voor het bouwrijp maken van de grond geldt niet altijd een vergunningplicht. Voor zo ver er voor Tata Steel geen vergunningplicht geldt kan al gestart kan worden met het bouwrijp maken van de grond.
Bouwfase: Q4 2025 t/m 2028	Fase waarin de DRP-EAF installatie wordt geplaatst en de infrastructuur wordt aangelegd.

	<p>Naast het verder bouwrijp maken van het terrein waar project Heracless-Groen Staal wordt gerealiseerd worden de funderingen aangelegd. Eventuele aanpassingen of verplaatsingen van andere installaties vindt plaats. Ook zal in deze fase boven- en ondergrondse infrastructuur (kabels, leidingen en wegen) worden verlegd en zullen overige voorbereidende werkzaamheden plaatsvinden. De emissies in deze fase worden meegenomen in de vergunningaanvragen en de daarvoor op te stellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de Milieueffectrapportage (MER). Vervolgens wordt de DRP-EAF installatie gerealiseerd.</p>
<p>Transitiefase: 2029</p>	<p>Fase waarin de nieuwe installaties geleidelijk in gebruik worden genomen en Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2 geleidelijk uit bedrijf worden genomen. Deze fabrieken zijn aan het einde van deze fase volledig buiten bedrijf genomen.</p> <p>In de transitiefase zal de DRP-EAF installatie operationeel zijn samen met hoogoven 7 en Kooks- en gasfabriek 2 en worden de installaties geleidelijk opgestart en uit bedrijf genomen. De emissies in die fase worden voor de vergunningaanvragen en de daarvoor op te stellen milieueffectrapportage in beeld gebracht en in de vergunningen genormeerd.</p>
<p>Operationele fase: Vanaf 2030</p>	<p>Fase waarin de nieuwe installaties operationeel zijn.</p> <p>Als de transitiefase is afgerond, neemt de DRP-EAF installatie het staalproductieproces volledig over. De gevolgen voor andere installaties op het terrein worden nader onderzocht en worden in de MER in beeld gebracht.</p>

4. Procedures

De huidige ruimtelijke situatie (bestemmingsplannen)

Het bedrijventerrein van Tata Steel strekt zich uit over drie gemeenten: Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Alle drie de gemeentes hebben een bestemmingsplan met naam: "Bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel". De bestemmingsplannen zijn voor wat betreft opzet en inhoud volledig op elkaar afgestemd. De uitvoering van het project Heracless-Groen Staal vindt plaats binnen de gemeente Beverwijk en gemeente Velsen. De begrenzingen van het plangebied, inclusief gemeentegrenzen, zijn in onderstaande afbeelding weergegeven.

Figuur 4. Overzicht gemeentegrenzen i.r.t. plangebied Heracless-Groen Staal (blauwe cirkel)

Bestemmingsplan wordt omgevingsplan

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet komt in de plaats van 26 bestaande wetten over de fysieke leefomgeving. Onder de Omgevingswet wordt het huidige instrument 'bestemmingsplan' vervangen door een 'omgevingsplan'. In deze notitie wordt verder over 'omgevingsplan' gesproken.

De beoogde ontwikkeling van Tata Steel is naar verwachting (voor zover nu bekend) in strijd met het omgevingsplan⁹ gelet op:

1. Overschrijding van de maximale bouwhoogte;
2. Mogelijk maken van aanvoer van elektriciteit, aardgas, water en waterstof;
3. Voorzieningen voor aan- en afvoer van bouwmaterialen.

Uit nadere (engineering)onderzoeken en planvorming kunnen in de loop van 2024 meer of andere afwijkingen naar voren komen. Dit zal gaandeweg het proces duidelijker worden.

Benodigde procedures

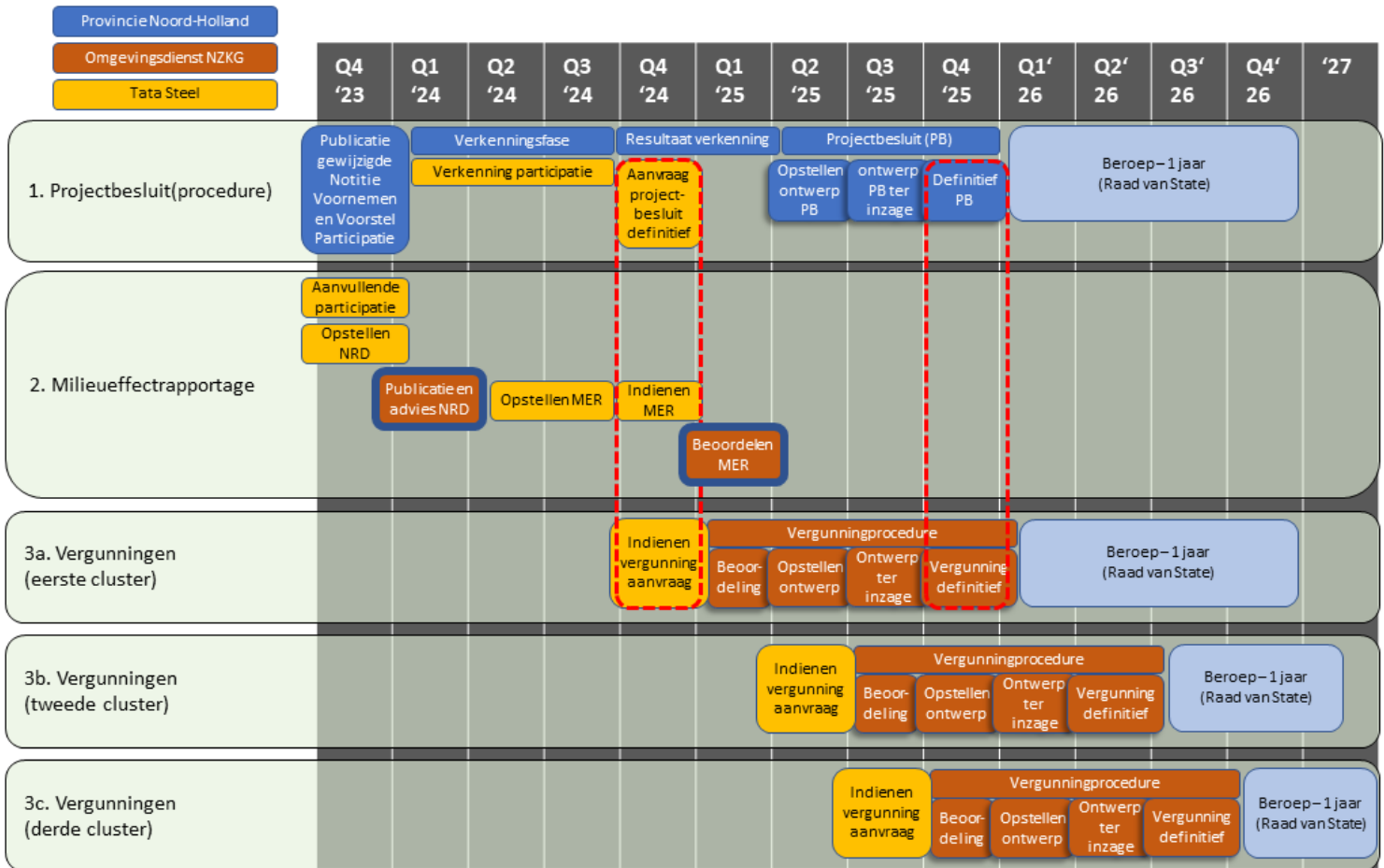
Voor de realisatie van de opgave Heracless-Groen Staal zijn verschillende procedures nodig. Er worden besluiten voorbereid over:

1. Het projectbesluit voor de aanpassing van de omgevingsplannen;

⁹ Bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel

- Vergunningen voor bouw, milieu, natuur en water (toestemmingen);
- Zowel voor het projectbesluit als voor de vergunningen moet daarnaast een m.e.r.-procedure¹⁰ worden doorlopen. Deze worden gecombineerd.

Deze procedures lopen deels tegelijk en hebben invloed op elkaar. De processtappen zijn schematisch weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: Overzicht procedures projectbesluit, Milieueffectrapportage en vergunningen

Het projectbesluit

Gedeputeerde Staten hebben met deze notitie voornemen formeel de eerdere notitie voornemen van maart 2023 voor Heracless-Groen Staal gewijzigd vastgesteld. De projectprocedure voor Heracless-Groen Staal is reeds in maart 2023 gestart en gaat nu met deze aangepaste notitie verder. Met het projectbesluit kan het omgevingsplan (of indien noodzakelijk: omgevingsplannen) waar nodig worden aangepast om het project Heracless-Groen Staal mogelijk maken. Het is uiteindelijk aan Gedeputeerde Staten om te besluiten of het projectbesluit daadwerkelijk wordt genomen. Deze notitie voornemen is de start van de procedure, nog geen ruimtelijke toestemming.

Projectbesluit voor versnelling van de procedures

Voor de toepassing van het projectbesluit moet niet alleen sprake zijn van een publiek en provinciaal belang (zie hoofdstuk 2). Het is volgens de Omgevingswet ook nodig dat het publieke en provinciale doel “niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd”¹¹.

¹⁰ M.e.r.-procedure is een procedure met als hoofddoel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten.

¹¹ Artikel 2.3 lid 2 Omgevingswet

Op een aantal ruimtelijke ordeningsaspecten zal voor de realisatie van Heracless-Groen Staal moeten worden afgeweken van het omgevingsplan (of indien noodzakelijk: omgevingsplannen). Met het provinciale projectbesluit is daar geen aparte procedure voor nodig bij de gemeenten waarbinnen Tata Steel gevestigd is (Beverwijk, Velsen en/of Heemskerk). Het alternatief voor een provinciaal projectbesluit, te weten een wijziging van de omgevingsplannen wat moeten leiden tot een gezamenlijk omgevingsplan, levert naar verwachting onvoldoende snel resultaat.

In het belang van alle betrokken partijen is het verder nodig dat de besluitvorming voor Heracless-Groen Staal zoveel mogelijk plaatsvindt bij één (overheids)loket en onderwerp is van één voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure. Dit voorkomt dat de betrokken partijen te maken krijgen met besluiten van meerdere overheden, welke uiteenlopende tijdslijnen kennen en verschillende rechtsbeschermingsprocedures en -instanties hebben, en bevordert zorgvuldigheid en transparantie. Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor het grootste deel van de vergunningen. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor de vergunningen voor directe lozingen op water. De gecoördineerde projectprocedure zorgt ook voor doelmatige en efficiënte vergunningverlening.

De toepassing van een projectbesluit sluit aan bij de brief aan Provinciale Staten “Tata Steel en route richting groen staal” van 30 maart 2022. In die brief wordt het belang van het volgen van één gecombineerde procedure onderstreept en wordt het belang van een snellere procedure aangegeven die ontstaat doordat bij beroep de zaak direct wordt voorgelegd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (i.p.v. eerst aan de rechtbank). Onder de Omgevingswet kan deze versnelling in de beroepsprocedure alleen worden bereikt met een projectbesluit. Gezien het maatschappelijk belang en de urgentie is het van groot belang dat het project Heracless-Groen Staal zo snel mogelijk wordt gerealiseerd. Een projectbesluit draagt daar in belangrijke mate aan bij.

Verkenning als eerste stap van de projectprocedure

De Omgevingswet (artikel 5.47) geeft de verplichting om, voordat een concreet projectbesluit wordt voorbereid, kennis te geven van een voornemen en om een zogenoemd verkenning uit te voeren naar de opgave (in de fysieke leefomgeving). Bij het voornemen wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om mogelijke oplossingen voor de opgave voor te dragen, waarbij uitgangspunten en randvoorwaarden worden aangegeven voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van die oplossingen. De opgave en de daarbij horende uitgangspunten en randvoorwaarden zijn geformuleerd in hoofdstuk 3.

Processtappen projectprocedure

De publicatie van de Notitie Voornemen en het voorstel voor participatie is de eerste stap in de projectprocedure. Daarna komen de volgende stappen.

1. De Verkenning

De verkenning is bedoeld om:

- a. Relevante informatie te verzamelen voor het voorgenomen projectbesluit;
- b. Eenieder in de gelegenheid te stellen mogelijke oplossingen voor de geformuleerde opgave - binnen de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3 - in te dienen en deze te onderzoeken;
- c. Als daar om wordt verzocht en het is volgens Gedeputeerde Staten nodig, kan onafhankelijk advies worden ingewonnen op ingediende oplossingen voor de opgave (onder voorwaarden en in ieder geval voor zo ver deze niet in de m.e.r.-procedure of andere onderzoeken meegenomen kunnen worden, zie verder het document “Werkwijze participatie projectbesluit Heracless – Groen Staal”).

De verkenningsfase staat daarmee ook in het teken van participatie. Deze verkenningsfase is gestart in maart 2023 met de eerdere Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal. Hoe de

participatie precies wordt uitgevoerd staat in het “Participatieplan Heracless-Groen Staal van Tata Steel”. Ook het participatieplan is aangepast, in lijn met deze aangepaste Notitie Voornemen.

2. *Een definitief plan indienen ten behoeve van het projectbesluit*

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor het projectbesluit. In dit geval is ervoor gekozen dat de initiatiefnemer Tata Steel (na participatie en verkenning) bij Gedeputeerde Staten aangeeft welke planologische wijzigingen noodzakelijk zijn om een passend planologisch/juridisch kader (wijziging van de omgevingsplannen) te verkrijgen voor het project Heracless-Groen Staal. Tata Steel dient hiervoor een definitief plan in ten behoeve van het projectbesluit tot het nemen van een projectbesluit in. Hiermee vraagt Tata Steel definitief en gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten voor welke wijzigingen van de omgevingsplannen een projectbesluit nodig is voor Heracless-Groen Staal.

3. *Gedeputeerde Staten besluit over de resultaten van de verkenning*

De verkenning wordt afgerond met een besluit door Gedeputeerde Staten waarin is vastgelegd hoe de resultaten van de verkenning in het (ontwerp)projectbesluit worden opgenomen.

4. *Opstellen Ontwerp projectbesluit, zienwijzen en definitief projectbesluit*

In deze stap gaan Gedeputeerde Staten het projectbesluit opstellen. Er wordt eerst een ontwerpprojectbesluit opgesteld. Daarna kan eenieder een zienswijze indienen. De zienswijze worden betrokken bij het opstellen van het definitieve projectbesluit. Het is aan Gedeputeerde Staten om te besluiten of voor Heracless-Groen Staal met het projectbesluit daadwerkelijk de omgevingsplannen worden aangepast.

5. *Beroepsfase Raad van State*

Tegen het definitieve projectbesluit kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Geen onteigening

Voor de ontwikkeling van Groen Staal is geen onteigening voorzien. De gronden van dit projectbesluit zijn volledig in eigendom van Tata Steel IJmuiden.

De procedure bevat geen Voorkeursbeslissing

Het bevoegd gezag voor een projectbesluit kan ervoor kiezen een voorkeursbeslissing te nemen; dit is facultatief¹². Een voorkeursbeslissing is bedoeld voor complexe en ingrijpende projecten, die een brede verkenning en een vroegtijdige participatie van publiek en belanghebbende vergen, leidend tot een gedragen voorkeursrichting. In dit geval is sprake van een beperktere verkenning zonder voorkeursbeslissing omdat het project Heracless-Groen Staal Tata Steel zich afspeelt op haar eigen terrein.

Een belangrijk deel van het onderzoek naar het effect van Heracless-Groen Staal op de omgeving komt terug in het MER. De meeste details over de invulling van het project zullen worden vastgelegd in de voor Tata Steel benodigde vergunningaanvragen c.q. vergunningen.

Een projectbesluit regelt waar voor het project Heracless-Groen Staal de omgevingsplannen worden aangepast. De ontwikkeling van Heracless-Groen Staal vindt plaats op het bedrijventerrein van Tata Steel waar in de huidige situatie al sprake is van een bestemmingsplan (straks omgevingsplan) voor bedrijvigheid met een hoge milieucategorie. Er zullen daarom naar verwachting beperkt aanpassingen van de omgevingsplannen nodig zijn voor Heracless-Groen Staal en een beperkte verkenning zonder voorkeursbeslissing is daarom voldoende.

¹² Het is alleen verplicht bij enkele projecten van nationaal belang (artikel 5.4 Omgevingsbesluit).

Vergunningverlening

De vergunningverlening voor Heracless-Groen Staal wordt door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) namens de provincie Noord-Holland uitgevoerd. Voor de beoogde nieuwe installaties is voor het onderdeel water Rijkswaterstaat namens de minister van IenW het bevoegd gezag. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor de vergunningen voor directe lozingen op water en de inname van water. Voor wateractiviteiten met betrekking tot bouwen op/naast waterkeringen is het waterschap of Rijkswaterstaat bevoegd gezag, afhankelijk van wie eigenaar van de waterkering is. Voor vergunningen met betrekking tot Natura-2000 activiteiten worden de taken namens de provincie Noord-Holland uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

Processtappen vergunning

De vergunningprocedure kent de volgende stappen.

1. *Indienen aanvraag*
Tata Steel dient de vergunningaanvragen in bij het bevoegd gezag.
2. *Opstellen ontwerp vergunningen, zienswijzen en definitieve vergunningen*
Deze vergunningaanvragen worden vervolgens gecoördineerd door de OD NZKG in behandeling genomen. De bevoegde gezagen toetsen de aanvragen aan de hand van de geldende wet- en regelgeving en stellen de ontwerpvergunningen op. Daarna kan eenieder een zienswijze indienen. De zienswijze worden betrokken bij de definitieve besluitvorming op de vergunningaanvragen. Het is aan de verschillende bevoegde gezagen of de vergunningen daadwerkelijk worden verleend.
3. *Beroepsfase Raad van State*
Tegen de definitieve vergunningen kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Bouwrijp maken voor 2025

Voor 2025 start Tata Steel met de voorbereidingen voor de bouw, door het bouwrijp maken van het terrein. Bouwrijp maken betekent dat het terrein klaar gemaakt wordt voor de bouw. Voor het bouwrijp maken van de grond geldt niet altijd een vergunningplicht. Voor zover er voor Tata Steel geen vergunningplicht geldt kan al gestart kan worden met het bouwrijp maken van de grond.

Bouwen Q4 2025-2028

Als de vergunningen eenmaal zijn verleend, kan Tata Steel volgens de planning in Q4 2025 beginnen met bouwen. Lopende een eventuele beroepsfase tegen de vergunningen is bouwen – onder de voorwaarden van de vergunning - in principe toegestaan, maar voor rekening en risico van Tata Steel.

Clustering vergunningaanvraag in ‘mandjes’: Meerdere vergunningaanvraagprocedures

Voor de gecoördineerde procedure is het van belang dat de vergunningaanvragen die bij elkaar horen gelijktijdig worden ingediend, zodat deze gelijktijdig behandeld kunnen worden. In de praktijk kan dit ertoe leiden dat de laatst beschikbare vergunningaanvraag de gehele procedure kan vertragen. Om dit te voorkomen is het mogelijk de vergunningaanvragen in een (beperkt) aantal clusters in te dienen. De clusters worden vaak aangeduid als ‘mandjes’.

In dit stadium van het project is nog niet definitief bekend welke vergunningen nodig zijn. Daarom is ook nog geen definitieve indeling in ‘mandjes’ te maken. Op dit moment is het voornemen van Tata Steel op hoofdlijnen om de vergunningen per hoofdinstallatie of onderdeel samen te voegen in één mandje (dus een mandje voorbereidende zaken zoals verplaatsingen, een mandje DRP, een mandje EAF etc.) Hiermee wordt zo goed als mogelijk aangesloten op de kritieke planning voor de bouw waardoor de doorlooptijd zo kort mogelijk wordt gehouden. Dit is op hoofdlijnen weergegeven in de planning (figuur 5). In de praktijk kan de precieze samenstelling van de mandjes afwijken.

Dit is anders dan eerder voorzien (vorige Notitie Voornemen, maart 2023). In het algemeen is het gebruikelijk om in ‘mandje 1’ de vergunningen te doen die het meest raken aan de kern van het project en die beschouwd kunnen worden als de meest fundamentele toestemmingverlening voor het project. Dat zou betekenen alle milieu- en alle bouwvergunningen voor alle installaties in één mandje. En vervolgens in een later stadium worden de vergunningen aangevraagd (‘mandje 2’) die te maken hebben met aanleg- en uitvoeringswerkzaamheden. De nu voorziene werkwijze past naar verwachting echter beter bij de planning voor de bouw en (engineering) uitwerking van Tata Steel.

Het gaat hier om een efficiënt en slim proces van vergunningen aanvragen. Dit heeft verder geen invloed op de totale planning naar het operationeel worden van Heracless-Groen Staal.

Milieueffectrapport (MER)

Voor het project Heracless-Groen Staal zullen de effecten op het milieu worden onderzocht. De effecten worden beschreven in een Milieueffectrapport (MER). Tata Steel stelt het MER op. Deze wordt beoordeeld door de provincie en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Voorafgaand aan het opstellen van het MER wordt een Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) opgesteld. Hierin worden de kaders van het op te stellen MER vastgelegd. Onder andere wordt hierin vastgelegd:

1. Nadere uitwerking van de kaders voor Heracless-Groen Staal;
2. Welke varianten voor de opgave onderzocht gaan worden;
3. Effecten van Heracless-Groen Staal in bouw, transitie en operationele fase.

De NRD vormt de basis voor het op te stellen MER. Eenieder krijgt te zijner tijd de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de NRD.

Na vaststelling van de NRD wordt het MER opgesteld. Het MER wordt samen met de aanvraag voor de vergunning eind 2024 opgeleverd en gebruikt voor de vergunningprocedures. Daarnaast wordt het MER gebruikt voor het opstellen van het (ontwerp)projectbesluit Heracless-Groen Staal. De mogelijkheden voor inspraak op de NRD en het MER worden nader uiteengezet in het participatieplan.

Processtappen m.e.r.

De m.e.r.-procedure kent de volgende stappen:

0. *Tata Steel stelt in participatie met de omgeving de Mededeling voornemen en Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op*

Dit is geen formele of verplichte stap, maar een eigen actie van Tata Steel in kader van goede participatie. Desgewenst kan hier de term “concept NRD” worden gehanteerd, maar dit is geen formele term.

1. *Mededeling voornemen en concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) indienen bij bevoegd gezag*
Tata Steel informeert het bevoegd gezag over het voornemen om een project uit te voeren dat mer-plichtig is. Tata Steel voegt hierbij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).
2. *Ter inzage leggen NRD; advies Commissie m.e.r.*
De NRD wordt gepubliceerd door het bevoegd gezag en ter inzage gelegd; eenieder kan zienswijzen indienen. Ook vraagt het bevoegd gezag advies aan de Commissie m.e.r. en andere wettelijke adviseurs.
3. *Advies van het bevoegd gezag over reikwijdte en detailniveau*
Het bevoegd gezag geeft aan Tata Steel advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Het bevoegd gezag betreft hierbij de ontvangen zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. en andere instanties.
4. *Opstellen MER*
Tata Steel stelt het MER op.
5. *Indienen MER met vergunningaanvraag/ opleveren MER voor projectbesluit*
Tata dient het MER in bij de vergunningaanvraag, en levert het ook op aan GS als input voor het ontwerp projectbesluit.
6. *Toetsing*
Het MER wordt getoetst door de provincie en de OD NZKG, ondersteund met advies van de Commissie voor de m.e.r.. Hierna loopt de procedure voor het MER samen op met de procedures voor afronding van de vergunning en het projectbesluit.

Naast het MER dat door Tata Steel moet worden opgesteld zijn er vanuit het ministerie van IenW twee onderzoeken omtrent de transitie naar groen staal bij Tata Steel en is er een onafhankelijke ‘Expertgroep IJmond’ opgericht die het ministerie van IenW gaat adviseren over gezondheidsvraagstukken in de IJmond in relatie tot de uitstoot van Tata Steel. Meer informatie over deze onderwerpen zijn opgenomen in bijlage 2.

Toepassen Provinciale Coördinatie­regeling: terugval­optie

Tata Steel heeft de provincie zekerheidshalve gevraagd om naast de projectprocedure ook de provinciale coördinatie­regeling (PCR) als bedoeld in afdeling 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening (huidige regelgeving) toe te passen bij de voor Hera­less-Groen Staal benodigde vergunningen. In tegenstelling tot het projectbesluit ligt de bevoegdheid voor het toepassen van de PCR bij PS.

De door Tata Steel gevraagde PCR is bedoeld als “terugval optie” voor het geval de Omgevingswet verder wordt uitgesteld (concreet tot ná het moment van de formele vergunningaanvraag door Tata Steel). Zonder PCR zou in die situatie de vergunningverlening moeten starten onder de huidige wetgeving zonder coördinatie. Of er moet worden gewacht tot invoering van de Omgevingswet zodat het projectbesluit toegepast kan worden. Dat leidt in beide gevallen tot forse vertraging; realisatie voor 2030 wordt dan zeer waarschijnlijk onhaalbaar. Provinciale Staten hebben daarom tijdens de PS vergadering van 30 mei 2023 de PCR van toepassing verklaard op het project Hera­less-Groen Staal¹³.

¹³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-11266.html>

Een (mogelijk) uitstel van de Omgevingswet zal de planning van Heracless-Groen Staal daardoor niet frustreren.

Met het Eerste Kamer besluit van 14 maart 2023¹⁴ tot invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de kans dat de invoering van Omgevingswet verder wordt uitgesteld klein geworden. De PCR is daarom waarschijnlijk niet nodig.

Conclusie

Meerdere procedures noodzakelijk voor project Heracless-Groen Staal

Voor Heracless-Groen Staal zijn de volgende besluiten nodig:

1. Het projectbesluit voor het wijzigen van omgevingsplannen;
2. Vergunningen voor bouw, milieu, water en natuur (toestemmingen).

Voor de vergunningen en het projectbesluit wordt een Milieueffectrapport opgesteld. Om de kwaliteit van de uitkomst te waarborgen zullen deze trajecten nauwkeurig worden afgestemd in de procedure voor het projectbesluit, gecoördineerd door de provincie.

5. Verkenning en participatie

De participatie is verder uitgewerkt in twee documenten:

- Het “Participatieplan Heracless-Groen Staal” van Tata Steel. In dit plan zijn de participatiemomenten uitgewerkt en wordt in meer detail uitgelegd hoe in de participatie de verkenning van het projectbesluit, de m.e.r.-procedure en de vergunning(aanvraag) samenkomen.
- De “Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal Tata Steel”: Dit document bevat een korte samenvatting van de participatie aanpak en geeft weer hoe de taken en rollen zijn verdeeld tussen de provincie en Tata Steel. Dit document is door de provincie vastgesteld.

¹⁴ https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20230314/omgevingswet_gaat_in_op_1_januari

Bijlage 1: Introductie Direct Reduced Iron technologie als groene strategie voor staalproductie

Op de traditionele manier wordt ruwijzer uit ijzererts ontsloten en gesmolten in een hoogoven door het gebruik van gas uit steenkool. Met behulp van de nieuwe techniek wordt ijzer uit ijzererts ontsloten door het gebruik van aardgas of waterstof. Dit wordt aangeduid als de "Direct Reduced Iron" (DRI) technologie en vindt plaats in een Direct Reduction Plant (DRP). Het ontsloten ijzer moet dan nog wel gesmolten worden in een elektrische oven. Dit kan in een elektrische boogoven (Electric Arc Furnace). Voor het vervangen van een hoogoven worden zodoende twee installaties voorzien, de Direct Reduction Plant (DRP) en de Electric Arc Furnace (EAF).

Wat zijn de DRP en EAF installaties?

De DRP en EAF hebben de volgende karakteristieken:

- Direct Reduction Plant/DRP.
Deze installatie maakt Direct Reduced Iron (DRI, de naam van het product): in de installatie vindt reductie van ijzererts pellets plaats met behulp van synthesegas (uit aardgas), danwel een mengsel van synthesegas en waterstof. Dit proces wordt wereldwijd al op grote schaal toegepast (met name met de inzet van aardgas) en is zodoende snel inzetbaar. Bij voldoende beschikbaarheid van waterstof kan de DRP bijna volledig op waterstof draaien (maximaal 80% waterstof).
- Electric Arc Furnace/EAF (elektrische boogoven).
Een EAF is een type oven dat wordt gebruikt voor het smelten van metalen. Dit kan DRI zijn, afkomstig van de DRP, maar ook gerecycled staal (schroot) kan in de EAF verwerkt worden. De installatie werkt door een elektrische boog te gebruiken om het materiaal tot het smeltpunt te verwarmen. De oven bestaat uit een groot vat, meestal gemaakt van staal, dat is bekleed met vuurvast materiaal om de hoge temperaturen te weerstaan. Het te smelten materiaal wordt in het vat geplaatst en er ontstaat een elektrische boog tussen het materiaal en de elektroden. De warmte die door de boog wordt gegenereerd, smelt het materiaal, dat vervolgens uit de oven kan worden gegoten.

De DRP-EAF combinatie produceert vloeibaar staal, wat in de Oxystaalfabriek verder behandeld zal worden. Naast de DRI technologie blijft Tata Steel met behulp van Hoogoven 6 ruwijzer produceren, wat in de Oxystaalfabriek wordt omgezet in vloeibaar staal. Het staal dat gemaakt wordt uit hoogovenijzer heeft niet dezelfde samenstelling als het staal dat gemaakt wordt in een EAF. Daarom zijn er aparte routes in de Oxystaalfabriek over de panbehandelings-installaties nodig. Panbehandelings-installaties worden gebruikt om ruw vloeibaar staal te behandelen en te zuiveren waarbij het wordt omgezet in specifieke staalkwaliteiten. Bij het Heracless project hoort daarom ook de bouw van een aantal nieuwe panbehandelings-installaties. Ook na deze tweede behandeling van het vloeibaar staal zullen de uiteindelijke staalkwaliteiten gemaakt via de Hoogoven en de DRP-EAF combinatie van elkaar verschillen.

Configuratie

In het Heracless project wordt één nieuwe DRP-installatie en één nieuwe EAF installatie geplaatst. Deze installaties vervangen Hoogoven 7 en Kooksgasfabriek 2. Dat betekent dat deze twee laatste installaties worden uitgeschakeld.

Gefaseerde transitie naar groen staal

Circulariteit

Met de EAF als onderdeel van deze nieuwe configuratie is het doel om het aandeel gerecycled staal te verhogen van het huidige 20% tot 30% in 2030. Mogelijk kan het circulariteitspercentage verder toenemen naar maximaal 50% afhankelijk van de technische uitwerking in een volgende stap.

Complexe realisatiefase en transitiefase

De componenten van de DRI-EAF technologie dienen gebouwd te worden op het huidige terrein van Tata Steel IJmuiden en in het hart van het staalbedrijf, terwijl de wens is om de staalproductie zo veel mogelijk ononderbroken door te laten gaan. Dit leidt tot een complexe puzzel van ruimtegebruik, klaarmaken van terreinen voor de nieuwe installaties, het bouwen en opstarten van deze installaties, het koppelen van nieuwe installaties aan bestaande en nieuwe infrastructuur en het afschakelen en verwijderen van bestaande installaties. Voor het gebruik van de DRP-EAF installaties zullen aanpassingen nodig zijn voor de aanvoer van onder andere elektriciteit, aardgas, waterstof, schrot en de afvoer van gassen naar Vattenfall. Bij het ontwerp wordt er rekening gehouden dat de nieuwe DRI-technologie start op basis van aardgas. De inzet is om daarna aardgas zoveel mogelijk te vervangen door waterstof zodra dit beschikbaar is.

Locatiekeuze voor DRP en EAF

De locatie voor de DRP en EAF is gekozen op basis van drie criteria:

- nabijheid van de Oxystaalfabriek (om de logistiek ter plaatse te verminderen en energieverliezen als gevolg van koeling van vloeibaar staal te minimaliseren);
- beperking van bouw- en bedrijfslawai voor burenen;
- huidige aanwezigheid van on-site installaties en de daarmee samenhangende moeilijkheden om deze te vervangen of te verplaatsen.

Op basis van deze criteria is het voornemen om het DRP-perceel in het midden van de huidige site te plaatsen, wat de potentiële hinder voor burenen minimaliseert. De DRP wordt via een transportsysteem op de EAF aangesloten. Er is een beperkt aantal installaties die moeten worden verplaatst of vervangen. Aansluitend is het voornemen om het EAF-perceel aan de zuidzijde van de huidige Oxystaalfabriek te plaatsen, in de nabijheid van de exploitatie (ter voorkoming van het verlies van energie) en op een zo groot mogelijke afstand tot Wijk aan Zee.

Overige aanpassingen in het staalproces en aan- en afvoer voorzieningen

Voor de realisatie van het Heraclous project zijn op het Tata Steel terrein meerdere ondersteunende activiteiten nodig. Voor de realisatie van deze activiteiten worden meerdere clusters voorzien, die elkaar beïnvloeden in ruimte en tijd. Voor het functioneren van de DRP en EAF is het van belang dat:

- Nieuwe aanvoerleidingen voor aardgas en waterstof worden ontwikkeld;
- De aanvoer en opslag van schroot wordt aangepast;
- De verwerking van bijproducten (slakken) wordt aangepast;
- De afvoer van afgevangen CO₂ wordt geregeld.

Verder ontstaan er veranderingen in het huidige productieproces. De samenstelling en hoeveelheid van het procesgas verandert, wat gevolgen heeft voor onderdelen in het staalproductieproces die daarop zijn aangepast en voor de elektriciteitsopwekking bij Vattenfall.

Transitiefase

Het is voor Tata Steel van belang dat het productieproces wordt voortgezet tijdens de voorbereiding, bouw en testfase van de nieuwe installaties. Pas nadat duidelijk is dat de nieuwe configuratie werkt volgens verwachting, kunnen de huidige installaties worden uitgeschakeld. Wanneer de nieuwe installaties ruwijzer gaan produceren, zal de ijzerproductie van de hoogoven geleidelijk gereduceerd worden. Er zal sprake zijn van een transitiefase, waarbij de nieuwe installatie geleidelijk in gebruik wordt genomen, terwijl de huidige installaties worden afgeschaald. De ambitie van Tata Steel is om de duur van deze transitiefase te minimaliseren en zoveel mogelijk de bijbehorende emissies te beperken.

Bijlage 2: Onderzoeken ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Naast het MER dat door Tata Steel moet worden opgesteld lopen vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (ministerie van IenW) twee onderzoeken en is er een Expertgroep IJmond opgericht.

Effecten waterstofplannen Tata Steel op gezondheid en milieu onafhankelijk in beeld

In het plan van aanpak "[Naar een gezonde leefomgeving in de IJmond](#)" van 1 december 2021 is opgenomen dat het ministerie van IenW, in samenspraak met de provincie Noord-Holland, een onafhankelijk onderzoek laat uitvoeren naar de effecten van de waterstofroute van Tata Steel (Groen Staal) op milieu en gezondheid. Dit onderzoek kan worden opgestart als er meer zicht is op de uitstoot en effecten van Heracless-Groen Staal. Naar verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2024.

"Proof of concept" onderzoek door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Dit onderzoek betreft een beschrijving van de keten tussen industriële bronnen en gezondheidseffecten, een samenvatting van vijftien jaar onderzoek naar industriële emissies en gezondheid in de IJmond en een uitwerking (het "Proof of Concept") van het kwantitatief verband tussen de uitstoot door Tata Steel en de effecten en risico's daarvan voor de gezondheid van omwonenden. Het Proof of Concept is inmiddels door het RIVM gepubliceerd.

De resultaten van bovenstaande twee onderzoeken zijn bedoeld om te helpen bij de prioritering en afweging welke emissiereducties in de IJmond behaald zouden moeten worden om de gezondheid afdoende te beschermen.

Expertgroep IJmond

Op 25 september 2023 vond de formele kick-off plaats van de expertgroep, tijdens een openbare conferentie in de IJmond waar onder andere de uitkomsten van bovenstaand RIVM onderzoek werd toegelicht. De expertgroep zal het ministerie van IenW onafhankelijk adviseren over gezondheidsvraagstukken in de IJmond in relatie tot de uitstoot van Tata Steel.

Het overkoepelende doel van beide onderzoeken en de expertgroep is om te bezien in hoeverre verdere emissie reducerende maatregelen gewenst zijn naast de transitie naar Groen Staal bij Tata Steel.

Zie voor meer informatie over beide onderzoeken en de Expertgroep IJmond de de brief "[Milieuproblematiek Tata Steel](#)" van 22 september 2023 van het ministerie van IenW¹⁵.

¹⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023D38441&did=2023D38441